

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Дайте відповідь на тестові питання:

1. На основі яких говорів творилася нова українська літературна мова?

- А. нижньонадніпрянських
- Б. середньонадніпрянських
- В. слобожанських

2. Норма літературної мови – це

- А. сукупність мовних засобів вираження, зумовлених змістом і метою висловлення
- Б. сукупність загальноприйнятих правил реалізації мовної системи, які закріплюються у процесі суспільної комунікації
- В. сукупність мовних елементів і форм висловлення

3. Семантичні нюанси слова, індивідуальне за змістом значення, використовуване у певному контексті, тобто тимчасове, ситуативне, яке за словом не закріплюється, – це

- А. переносне вживання
- Б. переносне значення
- В. okazіональне значення

4. Взаємозамінюваними у мовленні можуть бути

- А. омоніми
- Б. антоніми
- В. синоніми

5. У яких стилях використовуються омоніми і пароніми?

- А. у всіх
- Б. у писемних
- В. в усних

6. Скільки основних шарів лексики за походженням виділяють в українській мові?

- А. 4
- Б. 3
- В. 2

7. Боротьба з надмірним використанням іншомовних слів або елементів – це

- А. пуризм
- Б. інтернаціоналізм
- В. націоналізм

8. Діалектизми – це

- А. місцева говірка
- Б. слова, вживані на певній території
- В. слова, вживані в літературному тексті

9. Кому належить авторство семантичної класифікації фразеологізмів, прийнятої в українській мовознавчій науці?

- А. Г. Удовиченку
- Б. Ш. Баллі, В. Виноградову
- В. Л. Скрипник

10. Які словники є найціннішою скарбницею мови, свідомством «повноліття мови» і лінгвістичної зрілості суспільства?

- А. енциклопедичні
- Б. тлумачні
- В. перекладні

2. Виконайте повний лексикологічний розбір слова:

Самі звеличували, підносили себе до небес, самі ж і в тінь відіпхнули при першій нагоді
(Гонч.).

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ №2

1. Дайте відповідь на тестові питання:

1. Які стилі відносять до книжних?

- А. художній
- Б. писемні
- В. усі, крім розмовного

2. Яке значення становить реальний зміст слова?

- А. граматичне
- Б. лексичне
- В. okazіональне

3. На звуковій подібності слів базуються явища

- А. лексичної омонімії
- Б. паронімії
- В. полісемії

4. Який семантичний клас антонімів становить ядро антонімії?

- А. градуальні
- Б. комплементарні
- В. векторні

5. Скільки шарів успадкованої лексики виділяють традиційно?

- А. 4
- Б. 3
- В. 2

6. Повернення застарілих слів до активного словника – це процес

- А. глобалізації
- Б. реактуалізації
- В. оптимізації

7. Який процес є визначальним у функціонуванні словникового складу української мови?

- А. зміни у лексичному значенні наявних слів
- Б. поява нових лексичних одиниць
- В. зникнення з ужитку або віддалення на периферію частини слів

8. Яка група лексичних діалектизмів визначається як слова, зовсім відмінні від літературних відповідників з точки зору вираження?

- А. власне лексичні
- Б. лексико-фонетичні
- В. етнографічні

9. Окремі фразеологізми можуть поширюватися

- А. другорядними членами
- Б. однорідними членами
- В. звертаннями

10. Який різновид лінгвістичних словників є необхідним додатком до чинного правопису?

- А. тлумачні
- Б. орфографічні

В. перекладні

2. Виконайте повний фразеологічний розбір:

*Хто сміється, хто регоче, а хто й дивується, як ти цю братію **навколо пальця обвів** і на свіжину розжився (Стельм.).*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 3

1. Дайте відповідь на тестові питання:

1. До якої групи слов'янських мов належить українська мова?
А. південнослов'янської
Б. західнослов'янської
В. східнослов'янської
2. Що перш усього лежить в основі розрізнення мовних стилів?
А. мовні засоби
Б. сфера застосування
В. призначення
3. Вільні та невольні (зв'язані) типи лексичних значень слів виділяються на основі
А. співвіднесеності з дійсністю
Б. лексичного сполучення слів
В. походження
4. Здатність слова мати кілька значень та одночасно функціонувати з ними у мові – це
А. моносемія
Б. полісемія
В. енантіосемія
5. Скількома ознаками відрізняються квазісиноніми?
А. однією
Б. трьома
В. п'ятьма
6. Найбільше слів на позначення релігійних понять прийшло в українську мову із мов
А. латинської
Б. грецької
В. старослов'янської
7. Чи є серед застарілої лексики слова, що вже зовсім не вживаються у мовній практиці?
А. так
Б. іноді
В. поодинокі випадки
8. Яке ключове слово пропущене у визначенні термінів: "це слова, словосполучення, речення, що є ... назвами, вживаними у певних галузях науки, техніки, виробництва"?
А. офіційними
Б. точними
В. конкретними
9. У складі якого типу фразеологізмів (за семантичною класифікацією) наявні компоненти, що сприяють мотивації значення фразеологізму загалом?
А. фразеологічних сполученнях
Б. фразеологічних єдностях
В. фразеологічних виразах
10. Реєстр яких словників складають тільки іменники?
А. лінгвістичних

- Б. енциклопедичних
- В. давніх

2. Виконайте повний лексикологічний розбір слова:

*До останнього часу ім'я Євгена Маланюка було невідомим лише в Україні. Та крига скресла. Прийшов час, у який так **свѣто** вірив поет (Куц.).*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 4

1. Дайте відповідь на тестові питання:

1. Скільки є живих мов слов'янських народів?

А. 10

Б. 13

В. 15

2. Що означає термін «сучасна» щодо української мови?

А. мова від доби І. Котляревського до наших днів

Б. мова трьох останніх поколінь

В. мова кінця XX – початку XXI ст.

3. Невимушеність, вільний добір мовних засобів, використання побутової та емоційної лексики, вставних слів, вигуків, неповних речень – риси стилю

А. художнього

Б. розмовного

В. публіцистичного

4. Спільний елемент у значенні (сему) можуть мати

А. багатозначні слова

Б. омоніми

В. антоніми

5. До якого різновиду неповних омонімів належать слова, що однаково звучать, а пишуться по-різному?

А. омографи

Б. омофони

В. омоформи

6. Які запозичення часто відтворюються графікою мови-джерела?

А. інтернаціоналізми

Б. екзотизми

В. варваризми

7. Емоційною забарвленістю, стилістичною виразністю наділені

А. історизми

Б. архаїзми

В. загальномовні неологізми

8. Яка найважливіша ознака міжстильової лексики?

А. зрозумілість

Б. доступність для усіх носіїв

В. стабільність

9. Фразеологізми позначають

А. усе пізнане людиною

Б. конкретні явища дійсності

В. усі ті явища, які необхідно представити образно, емоційно

10. Енциклопедичні словники зосереджують увагу на

А. інформації

Б. поняттях

В. слові

2. Виконайте повний лексикологічний розбір слова:

*Хто сміється, хто **регоче**, а хто й дивується, як ти цю братію навколо пальця обвів і на свіжину розжився (Стельм.).*

ЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 5

1. Дайте відповідь на тестові питання:

1. Хто вперше висловив думку про неавтохтонність українського населення, на його етнічній території, а значить українська мова – діалект російської мови, «малороссийское наречие»?

- А. М. Погодін
- Б. О. Соболевський
- В. П. Лавровський

2. Чи тотожні поняття «сучасна українська мова» і «нова українська мова»?

- А. так
- Б. ні
- В. зовсім не зіставлявані

3. Система мовних елементів, об'єднаних певним функційним призначенням, – це

- А. мовний стиль
- Б. мовна норма
- В. мова

4. Які зв'язки існують між паронімами (на основі лексичного значення)?

- А. семантична близькість
- Б. антонімічні
- В. тематичні

5. Прийом ампліфікації – це

- А. повтор одних і тих же слів у реченні
- Б. вживання кількох близьких за значенням слів в одному реченні
- В. використання кількох емоційно-забарвлених слів у реченні

6. Інтернаціоналізми – це

- А. запозичені слова, що позначають реалії життя інших народів
- Б. слова з однаковими чи близькими значеннями і звуковим складом у кількох чи багатьох мовах
- В. запозичені слова, що витісняють з мови питомі назви

7. Слова, що активно не вживаються внаслідок внутрішньомовних причин, бо замінюються рівнозначними лексемами, – це

- А. архаїзми
- Б. історизми
- В. неологізми

8. Якому розряду лексики щодо стилістичної диференціації притаманні наддіалектні, загальнонаціональні ознаки, регіональні особливості, оцінна функція?

- А. загальноновживаній
- Б. діалектній
- В. розмовній

9. Який розряд стійких зворотів (за жанровою класифікацією) визначається як стійкі афористичні, найчастіше образні вислови, засвоєні з фольклору, літературних або наукових джерел, вислови видатних людей, уживані у мовній практиці?

- А. крилаті слова
- Б. прислів'я
- В. приказки

10. Який словник став вершиною української лексикографії ХІХ ст. і до сьогоднішніх днів не втратив свого значення?

- А. українсько-російський П. Білецького-Носенка
- Б. російсько-український (у 2-х томах) Є. Тимченка
- В. словник Б. Грінченка (у 4-х томах)

2. Виконайте повний фразеологічний розбір:

*Ми часто забуваєм про дуже важливі речі, не бачимо їх, і потім, коли вони нагадують про себе, у нас **волосся стає дибом** (Довж.).*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 6

1. Дайте відповідь на тестові питання:

1. Хто започаткував нову українську літературну мову?

- А. І. Вишенський
- Б. І. Котляревський
- В. Т. Шевченко

2. Лексичні омоніми, пароніми (відповідно) утворюють ряд із

- А. двох слів
- Б. кількох слів
- В. багатьох слів

3. Ідеографічні синоніми відрізняються

- А. емоційним забарвленням
- Б. сферою стилістичного використання
- В. значеннєвими відтінками

4. Лексика якого стилю вирізняється особливою експресивністю, образністю, метафоричністю, переносним вживанням слів, поетизмами?

- А. художнього
- Б. публіцистичного
- В. розмовного

5. Скільки стилів традиційно виділяють в українській мові?

- А. 2
- Б. 5
- В. 7

6. Повернення застарілих слів до активного словника – це процес

- А. глобалізації
- Б. реактуалізації
- В. оптимізації

7. 90% неологізмів – це

- А. терміни
- Б. авторські слова
- В. запозичення

8. Мовні штампи і кліше – різновиди лексики

- А. адміністративно-канцелярської
- Б. виробничо-професійної
- В. суспільно-політичної

9. Морфологічна класифікація фразеологізмів базується на

- А. співвіднесеності стрижневого компонента з певною частиною мови
- Б. співвіднесеності значення фразеологізму з певною частиною мови
- В. синтаксичній функції фразеологізму

10. Лексикографія – це

- А. розділ мовознавства, що вивчає способи й методи укладання словників
- Б. процес збирання слів певної мови

В. упорядкування й опис слів

2. Виконайте повний фразеологічний розбір:

*Хто б не був ти – **носа не дери**, не шкодуй для мандрів підошов. Де б не був – учися, говори мовою людей, куди прийшов (З журн.).*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 7

1. Дайте відповідь на тестові питання:

1. Яка найважливіша ознака літературної мови?
А. нормативність
Б. наддіалектна форма існування
В. поліфункціональність
2. До якої групи слов'янських мов належить українська мова?
А. південнослов'янської
Б. західнослов'янської
В. східнослов'янської
3. Який усний стиль співвідноситься із публіцистичним?
А. розмовно-офіційний
Б. розмовно-побутовий
В. ораторський
4. Які омонімічні групи можуть включати слова, що належать до різних частин мови?
А. омофони
Б. омоформи
В. омографи
5. Взаємозамінюваними у мовленні можуть бути
А. омоніми
Б. антоніми
В. синоніми
6. Успадкована (питома) лексика якого періоду складає ядро словника української мови?
А. спільноіндоевропейського
Б. спільнослов'янського
В. староукраїнського
7. 3/4 новітніх запозичень в українську мову складають
А. англізми
Б. росіянізми
В. полонізми
8. Сукупність термінів, уживаних у певній галузі науки, техніки, – це
А. семасіологія
Б. термінологія
В. ономастика
9. Що таке трансформація фразеологізмів?
А. переклад на інші мови
Б. калькування
В. цілеспрямована заміна / зміна компонентів
10. Що таке тезауруси?
А. авторські словники
Б. різновид тлумачних

В. різновид перекладних

2. Виконайте повний лексикологічний розбір слова:

*Вона [Роксолана] стала турецькою султаншею! Була **дружиною** Сулеймана Пишого. Уся Європа їй до ніг падала (Загреб.).*